

„Господо, позвао сам вас да вам саопштим веома непријатну вест...“

РАДОСЛАВ СРЕТЕНОВИЋ

ПРЕДСЕДНИК ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

◇ Протекло је осам година од оснивања Државне ревизорске институције. Можете ли укратко да нам представите најзначајније позитивне помаке у раду ове значајне институције у претходном периоду?

– Тачно је да је Закон о Државној ревизорској институцији донет 2005. године. Међутим, Савет је изабран тек 2007. године, а Пословник Државне ревизорске институције Народна скупштина усвојила је 2009. године. Без усвојеног Пословника, није било могуће започети ревизије. Дакле, Институција је оперативна тек од 2009. године када смо и објавили први извештај о ревизији. Пре нисмо могли јер није било ни кадрова ни простора за рад. Државна ревизорска институција је до сада објавила 213 извештаја о ревизији у којима смо субјектима дали бројне препоруке како да троше новац пореских обвезника. Сматрам да је то наш најзначајнији ефекат – да помогнемо одговорним лицима да на законит начин троше јавна средства. Тамо где смо утврдили непоштовање закона подносили смо против одговорних лица одговарајуће пријаве. Ових дана се приближавамо писању 500. пријаве.

◇ Да ли су, по вашем мишљењу, носиоци јавних функција променили однос према јавним средствима и јавном интересу захваљујући постојању и раду Државне ревизорске институције?

– Република Србија има више од 11000 буџетских корисника, директних и индиректних, који спадају у надлежност Државне ревизорске институције, а Институција тренутно има 190 запослених, од тога 159 на пословима ревизије. Сваке године проширујемо програм ревизије, повећавамо број субјектата у оној мери у којој запошљавамо нове кадрове. Сматрам да одговорна лица, након посете ревизора, мењају начин оп-

Фото: Медија центар

хођења према јавним средствима. У складу са тим, Државна ревизорска институција је у мају организовала округли сто коме су присуствовали министри, помоћници министара, државни секретари, директори фондова, директори јавних предузећа, градоначелници, председници општина и том приликом указала на значај успостављања интерне контроле и интерне ревизије. За субјекте које до сада нисмо ревидирали важна је чињеница да постоји Државна ревизорска институција и да државни ревизори увек могу да покуцају на врата корисника буџетских средстава.

◇ Често се у јавности може чути да Државна ревизорска институција не ради пуним капацитетом. Који су кључни проблеми који до тога доводе?

– Да би Институција радила пуним капацитетом, потребно је да кадровски ојачамо, да запослимо нове стручне кадрове, јер је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места предвиђено 416 радних места. Такође, потребно је да сви будемо смештени у једној згради, да не будемо на пет локација у Београду, као што је садашња ситуација, јер нам све то отежава комуникацију и повећава трошкове пословања.

◇ *Новим Законом о јавним набавкама, који је почео да се примењује 01. априла 2013. године, Државна ревизорска институција добила је нова овлашћења – контрола набавки на које се закон не примењује и контрола извештаја о изменама уговора о јавним набавкама. Да ли сте кадровски спремни за ова нова овлашћења?*

– Новим Законом о јавним набавкама Државна ревизорска институција је добила нова овлашћења. Тако се Институција помиње у члану 51, 107 и 115. Једна од новина односи се на обавезу наручилаца да план набавки у електронском облику, осим Управи за јавне набавке, достављају и Државној ревизорској институцији. Потпуно смо кадровски спремни да реализујемо овлашћења која су нам прописана новим Законом о јавним набавкама.

◇ *У којој мери законодавни оквир отежава рад Државне ревизорске институције и да ли сте, у складу са законским овлашћењима, иницирали промене појединих закона?*

– Закон о Државној ревизорској институцији, баш како је закључено на недавно одржаном билатералном скринингу, односно процесу аналитичког прегледа и оцене усклађености прописа Републике Србије са правним тековинама Европске уније, у Бриселу, посвећеном финансијској контроли, односно преговарачком поглављу 32, је потпуно усаглашен са законодавством ЕУ. Што се тиче иницијатива за промену прописа, Државна ревизорска институција је ревидираним субјектима путем препорука у извештајима о ревизији покренула измене бројних закона. Републичком фонду за здравствено осигурање дато је девет препорука за измену и усклађивање прописа и по свима је поступљено. Сектор за ревизију буџета и буџетских фондова дао је 11 препорука које се односи на измену и усклађивање прописа. Препоруке су дате Министарству финансија и привреде, Министарству спољних послова, Министарству рада и социјалне политике и

Министарству пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде – Управи за шуме. На пример, једна од њих је покретање иницијативе за доношење прописа којим ће се уредити поступак свеобухватног пописа имовине Републике Србије.

◇ *Какву сарадњу Државна ревизорска институција остварује са другим независним и контролним институцијама и који су њени облици?*

– Државна ревизорска институција сарађује са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Заштитником грађана, Агенцијом за борбу против корупције, Управом за јавне набавке, Повереником за заштиту равноправности. На пример, представници Државне ревизорске институције присуствују координационим састанцима које организује Агенција за борбу против корупције, Управа за јавне набавке. И уопште, састајемо се када треба да пронађемо решења у вези са питањима од заједничког интереса. Државна ревизорска институција сарађује и са Централном јединицом за хармонизацију при Министарству финансија на пољу јачања функционисања интерне контроле и интерне ревизије. У том циљу формирали смо и заједничку Радну групу за сарадњу интерних и екстерних ревизора чији је циљ јачање сарадње у областима од заједничког интереса.

◇ *Највидљивији сегмент вашег рада свакако представљају извештаји о правилности, али и сврсисходности пословања корисника јавних средстава, као и предузете мере поводом утврђених неправил-*

ности. Како објашњавате чињеницу да преко 80% предузетих мера чине прекршајне пријаве, а да се притом утврђене неправилности мере стотинама милиона евра?

– Након објављивања извештаја о ревизији, Државна ревизорска институција за утврђене неправилности, у складу са законом, предузима одређене мере. Институција је дужна да, без одлагања, поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, односно поднесе кривичну пријаву надлежном органу, ако у поступку ревизије открије материјално значајне радње које указују на постојање елемената прекршаја, односно кривичног дела. Дешавало се у пракси да Институција против једног одговорног лица поднесе све три пријаве. Међу пријавама које смо до сада поднели највише је захтева за покретање прекршајних поступака, а највећи број њих је поднет због непоштовања појединих одредби Закона о јавним набавкама. У вези са наведеним, Државна ревизорска институција је иницирала измене и допуне Кривичног законика, које су и прихваћене, тако да су сада злоупотребе у вези са јавним набавкама санкционисане чланом 234а Кривичног законика.

◇ У јавности се стиче утисак да кривичне пријаве изостају због притисака који долазе од стране извршне власти. У којој мери се однос нове Владе према Државној ревизорској институцији променио у односу на претходну?

– Мој утисак је да подношење кривичних пријава уопште не изостаје, нити Институција трпи притисак од било кога у вези са подношењем пријава. За налазе до којих су државни ревизори дошли током вршења ревизије, а за које су прикупили доказе да представљају кривично дело, Институција подноси кривичне пријаве. До сада смо поднели 27 кривичних пријава. У наредном периоду број кривичних пријава ће бити знатно увећан.

◇ Како објашњавате изостанак кривичних пријава против одговорних у Јавном

предузећу „Србијагас“, а да је притом ревизијом утврђено да су без спроведеног поступка јавне набавке закључени уговори вредни преко 20 милијарди динара? Зар овде није очигледно кршење закона које има и јасну кривичноправну димензију?

– Државна ревизорска институција, након ревизије Јавног предузећа «Србијагас» у Новом Саду, поднела је против Душана Бајатовића, директора овог јавног предузећа два захтева за покретање прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ. У утврђеним неправилностима и радњама одговорних лица нисмо нашли обележја кривичних дела, па зато нисмо ни поднели кривичну пријаву. Међутим, Институција је доставила и Министарству унутрашњих послова и Основном јавном тужилаштву у Новом Саду извештај о ревизији овог јавног предузећа, како би они евентуално предузели активности у оквирима својих надлежности.

◇ У којој мери правосудни органи обесмишљавају рад Државне ревизорске институције, ако узмемо у обзир да је од поднетих око 200 захтева за покретање прекршајних поступака правоснажно окончано свега 12, да није покренут ниједан поступак по кривичним пријавама, као и да су поједини захтеви одбачени због застарелости?

– Правосудни органи обесмишљавају рад Институције висином изречене казне, одуговлачењем у покретању поступака, изговором да Институција није надлежна да подноси пријаве. Број пресуда је несразмеран броју пријава које је Институција до сада поднела. Међутим, то неће спречити Државну ревизорску институцију да настави да подноси пријаве када утврди незаконито пословање код субјеката ревизије. А кривични поступци покренути су против појединих одговорних лица у јавним предузећима у Нишу.

◇ *Да ли остварујете сарадњу са удружењима грађана која се баве мониторингом јавних финансија и где видите њихову улогу у успостављању антикоруптивних механизма?*

– Институција свакодневно од грађана добија притужбе у вези са незаконитим трошењем новца. Такве информације су добро дошле. Планирамо да развијемо интерне процедуре за поступање по примљеним поднесцима грађана, а размотрићемо и могућност успостављања онлајн портала за примање поднесака. Добродошла је и сарадња са удружењима грађана која надгледају јавне

финансије. Сматрам да би полугодишњи састанци са организацијама цивилног друштва били корисни за Институцију. Сигурно да ћемо заједничким снагама бити успешнији у борби против корупције.

◇ *Гогољ у свом „Ревизору“ разобличава бахатост, примитивизам и корупцију доводећи их у кореспонденцију са политичарима који врло добро знају шта је општи интерес, али о њему брину само кад морају. Чини се да до овог „морају“ ми овде још нисмо стигли ?*

– „Господо, позвао сам вас да вам саопштим веома непријатну вест...“